

i Tinget vil blive gentaget af det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen, har en ildevarslende Klang.

Efter de Forhandlinger, der har været førte i Landstinget, og efter hvad der i øvrigt er passeret der vedrørende Lovforslaget, finder jeg, som sagt, ingen Anledning til at komme ind paa Lovforslagets Enkeltheder, hvor fristende det end for øvrigt kunde være, men skal indskrænke mig til at sige, at vi Socialdemokrater ikke kan tiltræde Lovforslaget, som det foreligger. Dog skal jeg tilføje, at mit Parti ikke nærer noget Ønske om Udvalgsbehandling.

J. Oskar Andersen: Fra sønderjydske Side er der Gang paa Gang fremsat Ønske om, at den Grænse ved Kongeaaen, der nu, Gud ske Lov, er slettet statsretligt og politisk, ogsaa paa andre Omraader maa blive slettet, saaledes at de generhvervede sønderjydske Landsdele fuldt og helt smeltede sammen med det hidtilværende Danmark. Vi fra det gamle Kongerige kan kun være glade og taknemmelige over, at Stemningen dernede er saadan. Vi heroppe er just ikke forvante med Samfølelse, og derfor maa vi hilse med særlig Glæde, alt hvad der kan underbygge og styrke det danske Folks Enhed og Fællesfølelse. Jeg hører til dem, der venter sig meget af Sønderjyderne. Den dybe og trofaste Kærlighed til det gamle Moderland, de har vist, og den villiefaste Udholdenhed, hvormed de bar de tunge Tider, vil nu, naar Samarbejdets Tid er inde, forhaabentlig betyde en Livsfornyelse, et Krafttilskud til hele vort Folk. Jeg haaber, at de ikke maa blive skuffet i deres store Forventninger til os, men jeg er ganske vis paa, at det ikke mindst vil blive dem, der vil blive de givende.

Jeg tænker mig imidlertid, at dette forventede Tilskud til vort Folkeliv ogsaa kan komme til at omfatte Indflydelse i Retning af Omordning af visse ydre Sider af vort Samfundsliv. I alt Fald er jeg ganske klar over, at Ønsket om, at Grænsen fra 1864 skal slettes, ikke simpelthen betyder, at de forskelsløst ønsker at opgive alle de Ordninger, de hidtil har levet under. De vil bort fra det unationale, de vil bort fra det, der minder om Preussertiden. De vil være fuldt ud Danske, men det betyder ikke, at de agter at kaste Vrag paa Forhold og Ordninger, der har vist deres Værd i Livets Praksis og har Traditionens Magt og Historiens Ret bag sig. I alt Fald har de allerede paa mang-

foldige Omraader vist, at de foreløbig ønsker Bevarelse af nedarvede Ordninger, medens de besinder sig paa, hvorledes de danske kongerigske Forhold i Virkeligheden er beskafte. Flere af de sønderjydske Love, som vi allerede har vedtaget, bærer klart Præg deraf. Jeg tænker baade paa Ordningen af Civiladministrationen dernede og af Skoleforholdene, men ganske særlig er denne Forstaaelse af det bestaaendes Værdi traadt kraftigt frem med Hensyn til de kirkelige Spørgsmaal, og dette taler i høj Grad til Ære for den sønderjydske Befolkning og dens modne Bedømmelse af de kirkelige Forhold, at man, selv om Maalet er klart udtalt, dog ønsker sig et nøje Kendskab til de Forhold, hvorunder Livet leves her hos os, inden man opgiver, hvad der hidtil har været ydre Former for Livet dernede. Det var derfor, at det af Vælgerforeningen nedsatte kirkelige Udvalg i April 1919 ganske bestemt ønskede en lempelig Udvikling i 3 Perioder, idet det skelnede mellem den første provisoriske Forvaltning af Kirkeforholdene, den lovordnede Overgangstid og saa den endelige Ordning, hvormed det hedder i Bemærkningerne: „Efter nogle Aars Forløb, naar Sammensmeltningen med og Kendskabet til det kongerigske Kirkeliv er saa vidt fremmet, at et fuldstændigt Fællesskab vil falde naturligt“, skal en kirkelig Kommission — netop sammensat saaledes, som det her er foreslaaet — fremsætte Forslag om fælles Kirkelove. Men, saa tilføjes der i Betænkningen: „Maaske findes det ønskeligt at tage det bedste fra begge Sider“. Man vil altsaa deraf se, at Sammensmeltningen ingenlunde opfattes som foregaaende paa den Maade, at man forskelsløst dernede antager vore tidligere Ordninger, men netop skildres saaledes, som en Sammensmeltning af to Systemer bør være, at hvert af dem yder sit Bidrag til den højere Enhed. Jeg kan tilføje, at Rigsdagspartiernes sønderjydske Udvalg den 11. Juni 1920 modtog en Skrivelse fra Vælgerforeningens kirkelige Udvalg, der samtidig med, at den stærkt understregede dette Ønske om en kirkelig Kommission til Forberedelse af den kirkelige Sammensmeltning, betonedede: „Det kirkelige Udvalg ønsker det direkte Præstevalg bibeholdt med enkelte Ændringer“, og i det andet Punkt i denne Skrivelse hed det: „Vi mener, at vor nuværende Kirkeordning rummer Enkeltheder, som bør bevares ved Sammensmeltningen“. Jeg mener, at her tænkes der ganske særlig paa de finansielle Forhold i Sønderjylland: